

Dr hab. Danuta Opozda, prof. KUL
Katedra Pedagogiki Rodziny
Instytut Pedagogiki
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Recenzja rozprawy doktorskiej Magister Agnieszki Makaś

pt. „Społeczne i pedagogiczne aspekty sytuacji życiowej dzieci doświadczającej bezdomności”

przygotowanej pod naukowym kierunkiem

Prof. dr hab. Barbary Kromolickiej

w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego

Szczecin 2024

Ważność podjętego tematu

Rozprawa doktorska Pani mgr Agnieszki Makaś wpisuje się w bogatą tradycję społecznych badań nad dzieckiem i dzieciństwem. Autorka podjęła próbę poznania sytuacji życiowej dzieci przyjmując perspektywę społeczną i pedagogiczną.

W mojej ocenie, wyjątkowości i oryginalności prowadzonych badań w tym obszarze, nadaje po pierwsze objęcie badaniami doświadczeń i losów dzieci bezdomnych w Polsce, co stanowi rzadko podejmowany, wręcz zaniewany przedmiot badań. Po drugie, znaczący jest fakt, iż Autorka wobec innych problemów warunkujących sytuację dzieci w czasach nam współczesnych jak pandemia Covid-19, dynamika zmian i niepokojów społeczno-kulturowych, napięta sytuacja geopolityczna czy wojna na wschodzie ze swymi konsekwencjami, pochyla się nad sytuacją życiową polskiego dziecka bezdomnego, wydobywa i akcentuje wagę i aktualność tej problematyki nie pozwalając tym samym na jej marginalizację.

Badania nad bezdomnością, mają swoją reprezentację w literaturze przedmiotu, ale zazwyczaj dotyczą one różnych kontekstów w odniesieniu do dorosłych - kobiet i mężczyzn. Niewiele uwagi poświęca się doświadczeniom dzieci znajdujących się w sytuacji/kryzysie bezdomności, badań prowadzonych w tym obszarze jest wciąż mało. Zauważyć należy ponadto, że zarówno problematyka

bezdomności jak i problematyka sytuacji życiowej jest zróżnicowana i wielowymiarowa, implikuje zagadnienia złożone i często dotyczące zjawisk intencjonalnych, wymagających spojrzenia w głąb, przywołania i odwołania się do subiektywnych i podmiotowych, zindywidualizowanych doświadczeń i wymagających ich rzetelnej i trafnej rekonstrukcji. Oznacza to potrzebę poznania trajektorii ludzkich losów i przeżyć w perspektywie temporalnej, poznania procesu, nie tylko stanu „tu i teraz”. W związku z tym wymagane są od badacza umiejętności metodologicznego postępowania w ramach podejścia idiograficznego.

Wobec między innymi takich właśnie wyzwań stanęła Doktorantka, podejmując się badań jakościowych nad sytuacją życiową dzieci bezdomnych w Polsce w ich retrospekcji. Przedmiotem badań uczyniła „*społeczne i pedagogiczne aspekty sytuacji życiowej dzieci doświadczających bezdomności*” (s. 71). Jak stwierdza „*nadrzędnym celem badawczym jest opis i interpretacja sytuacji życiowej dziecka doświadczającego bezdomności*” (s. 71). Autorka wskazuje, że poszerzenie wiedzy na temat sytuacji życiowej, „rodzinnej historii” oraz specyfiki i skutków bezdomności jest teoretycznym celem prowadzonych badań, za cele poznawcze uznała poznanie społecznych i pedagogicznych aspektów sytuacji życiowej osób badanych oraz poznanie konsekwencji doświadczanej w dzieciństwie bezdomności w subiektywnej ocenie osób badanych. Podejmowane analizy badawcze w zamierzeniu Pani magister mają służyć formułowaniu rekomendacji w zakresie działań profilaktycznych i wspierających rodzinę i dzieci znajdujących się w kryzysie bezdomności, co określiła jako cel praktyczny badań własnych.

W dysertacji mamy do czynienia z analizą problemów ważnych i trudnych poznawczo oraz społecznie. Przedsięwzięcie Autorki wpisuje się w wąski nurt badań i refleksję teoretyczną nad bezdomnością dzieci oraz w zapotrzebowanie społeczne w zakresie rekomendacji dla praktyki – pomocy człowiekowi w potrzebie. Analizy prowadzone są na styku pedagogiki społecznej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i pedagogiki rodziny. Posiadają także swój interdyscyplinarny kontekst szczególnie w odwołaniu do psychologii i socjologii.

Struktura, bibliografia i formalny aspekt pracy

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska liczy łącznie 231 stron wraz z bibliografią, aneksem i streszczeniem. Na wyodrębnioną w spisie treści strukturę pracy składa się Wstęp, cztery rozdziały, Podsumowanie i postulaty pedagogiczne, Bibliografia, Streszczenia w języku polskim i angielskim oraz Aneks zawierający spis rysunków i system kodowania wywiadów.

Układ pracy jest typowy dla prac o charakterze empirycznym. Dwa pierwsze rozdziały prezentują podstawy i założenia teoretyczne przyjęte przez Autorkę w prowadzonych badaniach. Rozdział trzeci poświęcony jest zagadnieniom metodologicznym badań własnych. W rozdziale czwartym - empirycznym zaprezentowano rezultaty badań, ich analizę i próbę interpretacji. W części zatytułowanej „Podsumowanie i postulaty pedagogiczne” przedstawiono wnioski końcowe i rekomendację dla praktyki. Konstrukcja pracy jest jasna, spójna i logicznie uporządkowana, w podziale treści zachowano właściwe proporcje.

Nie mniej jednak wątpliwość budzi rezygnacja z wyodrębnienia w strukturze pracy Zakończenia, w którym jest miejsce na autorską oceną realizacji projektu, a więc tego, co udało się osiągnąć i tego, co stało się uchybieniem. Ponadto zaprezentowany układ budzi wątpliwości polemiczne, bo chociaż jest on logiczny, to jednak zwiastuje dążenie Autorki do przestrzegania schematów i ram typowych w postępowaniu w metodologii ilościowej. Tymczasem zastosowana przez Panią magister metodologia badań jakościowych daje możliwość pojawienia się koncepcji i teorii w różnych etapach procesu badawczego, podobnie jak formułowanie problemów badawczych może mieć miejsce w trakcie prowadzonych badań, a nie jak w strategii ilościowej w stałym schemacie: założenia teoretyczne – problemy badawcze (metodologia) – wyniki interpretacje. (do kwestii tych wracam w dalszej części recenzji).

Bibliografia znajduje się na stronach od 205 do 220. Autorka uporządkowała ją według kryteriów: prace zwarte, czasopisma naukowe i netografia. Zebrana literatura przedmiotu jest adekwatnie dobrana i reprezentatywna dla podjętej problematyki badań. Została także dobrze wykorzystana, selekcja i rekonstrukcja treści umożliwiła zaprojektowanie i realizację badań oraz opis, wyjaśnienie i interpretację zebranych danych empirycznych.

Formalna strona pracy nie budzi większych uwag krytycznych. Praca, zasadniczo odznacza się dbałością o jej poprawność formalną pod względem językowym, stylistycznym, edycyjnym, chociaż nie jest całkowicie wolna od błędów, do których należą: drobne błędy interpunkcyjne i gramatyczne np. s. 58 ostatni akapit – jeśli dzieci i młodzież, to dalej chłopcy i dziewczęta, a nie mężczyźni i kobiety, s. 79 - błąd w nazwisku: Fritz Schütze, błędy w zapisie bibliograficznym (brak pozycji, które są podane w tekście – J. Wilk, C. M. Renzzeti, S. Golden; miejscami wadliwa kolejność alfabetyczna; imię przed nazwiskiem; brak roku wydania), błędy w przypisach (miejscami brak skrótów - np. przypis 140 lub jasności w skrótach - np. przypis 12, 77; brak stron przy cytatach – np. przypis 93; brak dokładności i zgodności zapisu w przypisie i bibliografii np. - przypis 207; przypisy z tak zwanej

„drugiej ręki”). Zapis bibliograficzny i zapis przypisów wymaga zdecydowanie większej staranności formalnej. Docenić należy natomiast komunikatywność języka wypowiedzi.

Ocena merytoryczna pracy

We *Wstępie*, znajdującym się na stronach 4 - 5, Autorka zapowiada krótko i w ogólny sposób kierunek własnych poszukiwań badawczych. Wskazuje na lukę w wiedzy na temat bezdomności dzieci w Polsce ich doświadczeń i sytuacji życiowej. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy, zdaniem Doktorantki, są trudności definicyjne i w pewnym sensie negowanie istnienia zjawiska bezdomności dziecka z racji tego, iż szybko znajduje ono swoje miejsce we właściwej instytucji. Autorka zauważa, że „*fakt umieszczenia dziecka wraz z rodziną w instytucji nie przerywa bezdomności dziecka – jedynie zmienia jej wymiar*” (s.4). To również ważny argument podjęcia tej problematyki w ramach rozprawy doktorskiej. We wstępie znajduje się także tradycyjnie informacja o zawartości merytorycznej dysertacji z zasygnalizowaniem kryteriów analizy społecznych i pedagogicznych aspektów sytuacji życiowej dziecka.

Zapoznając się z treścią *Wstępu* pojawia się jednak pewien niedosyt związany z szerszym uzasadnieniem podjętego tematu, wskazaniem literatury przedmiotowej, z zasygnalizowaniem przedmiotu i problemu badawczego oraz z umiejscowieniem projektu w (sub)dyscyplinie oraz w inter- i intradyscyplinarnym kontekście.

Pierwszy i drugi rozdział dysertacji w zamierzeniu Autorki ma stanowić zaplecze teoretyczne badań własnych. Przedmiotem rozważań rozdziału pierwszego rozprawy, zatytułowanego *Bezdomni w przestrzeni publicznej* (s. 6 - 43) jest zjawisko bezdomności. Doktorantka przedstawia różne ujęcia definicyjne bezdomności, typologie bezdomności, jej przyczyny i etapy oraz fazy procesu wychodzenia z bezdomności. Treści te zorganizowane są w pięciu punktach struktury rozdziału. Tytuł punktu pierwszego zbędnie jest poszerzony o kwestie metodologiczne, gdyż de facto nie są one jakoś w szczególnie sposób podejmowane w tej części pracy. Sądzę, że treść znajdująca się na stronie od 37 do 40 pod tytułem 1.5. „*Powrót. Fazy wychodzenia z bezdomności*” powinna posiadać własny podtytuł i numer 1.5.1., a stosownie dalej, treść o tytule „*Ku dobrym praktykom w przewycięzaniu kryzysu bezdomności*” numer 1.5.2. Każde z zagadnień podejmowanych w tym rozdziale zostało omówione według zasady: prezentacja kilku stanowisk badaczy bezdomności i podsumowanie/konkluzja Autorki. Kryteria wyboru stanowisk i powiązania między nimi nie zostały jednak wystarczająco przedstawione przez Autorkę. Treść rozdziału jest zwięzła, rzeczowa bez zbędnych dywagacji i w podstawowym

wymiarze merytorycznym, ale jednocześnie w małym stopniu zawiera elementy autorskiej refleksji nad prezentowanymi zagadnieniami.

W rozdziale drugim, noszącym tytuł *Bezdomność jako doświadczenie kobiet, dziecka i rodziny* (s. 44 – 61), Doktorantka dokonuje opisu zjawiska bezdomności poszukując jego specyfiki zależnie od tego jakich osób jest ono udziałem. Podobnie jak w rekonstrukcji rozdziału pierwszego, analizy prowadzi według wskazanej powyżej zasady, czyli: przedstawienie wybranych treści omawianego stanowiska autora i krótka konkluzja Doktorantki. W pierwszym punkcie rozdziału drugiego Autorka słusznie zwraca uwagę na specyfikę doświadczania bezdomności kobiet, gdyż właśnie bezdomność dziecka wpisania jest niejako w bezdomność matek. W tym punkcie przeplatają się treści dotyczące bezdomności kobiet i bezdomności matek. W moim przekonaniu, warto byłoby podążać za pokazaniem bardziej wyraźnie tego, co wspólne i co specyficzne z perspektywy sytuacji samotnych kobiet i tych pełniących rolę matek pozostających z dziećmi w kryzysie bezdomności. Nie jest do końca jasne, z racji skrótu i „wtrącenia” wątku, formułowanie myśli dotyczących bezdomności w powiązaniu z płcią. O ile Autorka czytelnie wskazuje, że płeć jest zmienną różnicującą występowanie bezdomności w populacji kobiet i mężczyzn (więcej jest bezdomnych mężczyzn), to już dalszy tekst wprowadza pewne wątpliwości i odczytuję go jako skrót wymagający dopowiedzenia. Autorka sumuje bowiem w kilku wierszach (zdaniach) fenomen bezdomności, płci kulturowej i problemy natury osobistej i nie wyjaśnia powiązań między nimi. Nie wiadomo dlaczego odwołuje się do socjokulturowego modelu badań nad płciowością, a nie np. do modelu socjobiologicznego czy modelu zintegrowanego (?), co oznaczają problemy natury osobistej (?), odwołuje się do jednej pozycji, której notabene nie umieszcza w zapisie bibliograficznym i popiera przytoczone z niej zdanie ogólnikiem, że potwierdzają to „polskie badania” (s. 50) nie podając chociażby przypisem, o które badania chodzi (poza tym, że polskie).

W dalszej części rozdziału Doktorantka podejmuje refleksję nad bezdomnością rodzin i tu z kolei przeplatają się wątki bezdomności kobiet, bo uwzględnia tu głównie rodziny niepełne – matki pozostające z dziećmi w kryzysie bezdomności. Zrozumiała jest intencja Autorki pokazania osobno sytuacji kobiet i rodzin, ale sprawiło to też, jak domniemam, nieco kłopotu. Bywa przecież, że rzeczywistość nie pasuje do klucza w jakim badacz chcieliby ją opisać. Ostatecznie więc polemiczna jest próba wyodrębnienia bezdomności rodzin.

Bardzo wartościowa i kluczowa dla całości pracy jest treść kończąca rozdział drugi (2.3. *Dziecko w kryzysie bezdomności – trudności definicyjne*). Doktorantka podejmuje tu centralne zagadnienia dotyczące ujęć definicyjnych bezdomności dziecka, przedstawia statystyczny zakres zjawiska oraz konsekwencje bezdomności dzieci. Tytuł punktu jest zbędnie zawężony przez dodanie -

„trudności definicyjne” (s.58), można było ów dopisek wkomponować w nowo utworzony podtytuł dla treści, która znajduje się na stronie od 54 do 57, bezpośrednio pod tytułem głównym i która przedstawia właśnie kwestie definicyjne i zakres semantyczny proponowanych pojęć.

Podsumowując, selekcja i rekonstrukcja treści rozdziału pierwszego i drugiego - części teoretycznej pracy, dobrze wprowadza w projekt badawczy i zawiera podstawowe kwestie dotyczące zjawiska bezdomności dzieci. Wartością dodaną na tym etapie byłoby wprowadzenie autorskich odniesień, refleksji i konstruktywnej krytyki, by w prowadzonych analizach badacz stawiał krok dalej przyczyniając się w większym stopniu do rozwoju wiedzy o badanych zjawiskach. Odnosząc się do całości podstaw teoretycznych, oprócz wskazanych powyżej trudności, zwraca szczególną uwagę, w znaczeniu pozytywnym, zwarty i spójny charakter wypowiedzi Autorki. Ta część odznacza się naukowym i dojrzałym stylem komunikacji. Autorka precyzyjnie i spójnie formułuje myśli, przedstawia logiczny wywód porządkując zakres pojęć i stanowisk innych autorów, zawsze w powiązaniu z centralnym tematem rozprawy. Ponadto wykazuje umiejętności w zakresie syntezy wiedzy oraz widzenia zjawisk z dystansu i kompletnie, świadczą też o tym umieszczone rysunki, modele, schematy, nie tylko w tej części dysertacji, ale w całości pracy.

Rozdział trzeci dysertacji, zatytułowany *Metodologiczne podstawy badań własnych*, znajduje się na stronach od 62 do 84. Autorka przedstawia stanowisko metodologiczne przyjęte w projekcie i wyznaczające jego ramy. Kolejno prezentuje teoretyczne uzasadnienie badań, strategię badań przedmiot i cele badań, następnie problemy badawcze, operacjonalizuje badane kategorie, w dalszej kolejności przedstawia metodę, techniki i narzędzia stosowane w badaniach i kończy treść części drugiej opisem terenu badań oraz charakterystyką grupy badanej. W dwóch pierwszych punktach (3.1. *Teoretyczne uzasadnienie badań* oraz 3.2. *Strategia badań*) deklaruje swoje stanowisko epistemologiczne. Odwołuje się do ekologicznej teorii systemów U. Bronfenbrennera, określa przyjęte rozumienie sytuacji życiowej człowieka przywołując w kontekście kwestie bezdomności i uzasadniając jednocześnie przyjętą strategię badań jakościowych. Budzi wątpliwość tytuł 3.2. „*Strategia badań*”, gdyż w znacznej części jego treść poświęcona jest opisowi i wyjaśnieniom sytuacji życiowej człowieka, a informacje o strategii badań (w myśl zasady, że to przedmiot określa metodę poznania) mogły być umieszczone w końcowych akapitach tego punktu lub poprzedzać bezpośrednio opis metody i techniki badań. Podanie w rozdziale metodologicznym treści teoretycznych uzasadniających badania oraz wyjaśniających sytuację życiową człowieka nie budzi moich zastrzeżeń i rozumiem ten zabieg jako prezentację stanowiska epistemologicznego. Niedosyt powstaje natomiast na skutek braku odniesień Autorki do kategorii doświadczania/doświadczenia człowieka, jako istotnej dla przedmiotu

poznania w podjętych badaniach i często przywoływanej w dysertacji oraz jako istotnej ogólnie w podejściu idiograficznym, które w pracy ma przełożenie na zastosowaną przez Panią magister strategię jakościową.

Wyznaczone w pracy ramy metodologiczne badań własnych oraz poprawne opracowania tego wymiaru pracy wskazują na umiejętności Autorki w tym zakresie. Przedmiot, problemy badawcze, operacjonalizacja kategorii, dobór metod i charakterystyka osób są prawidłowo opisane. Metoda studium przypadku wobec przedmiotu poznania jakim są społeczne i pedagogiczne aspekty sytuacji życiowej dzieci doświadczających bezdomności w ich retrospektywnej perspektywie jest adekwatnie dobrana. Dogłębna jakościowa analiza historii sześciu osób może udostępnić wiele fenomenów i złożoności badanego fragmentu rzeczywistości. W trakcie zapoznawania się z pracą wątpliwość budziła zamknięta lista szczegółowych problemów badawczych, które przecież w badaniach jakościowych mogą być formułowane na innych – późniejszych etapach postępowania, tym bardziej, że Doktorantka zwracała wcześniej uwagę na elastyczność, dostosowanie się do narratora i otwartość badacza w trakcie prowadzenia wywiadu narracyjnego. Szkoda, że w opisie techniki i narzędzia badawczego nie podała proponowanego w badaniu zagajenia do wywiadu oraz przykładów pytań zewnętrznych, o których zresztą ogólnie pisze.

Ostatni, czwarty rozdział pracy, zatytułowany *„Społeczne i pedagogiczne aspekty sytuacji życiowej dziecka doświadczającego bezdomności – analiza materiału badawczego”* (s. 85 – 196) przedstawia refleksję, opisy, próbę rozumienia i interpretacji sytuacji życiowej dzieci w ich retrospekcji. Na podstawie danych narracyjnych Autorka analizuje kolejno społeczne, następnie pedagogiczne aspekty sytuacji życiowej dzieci doświadczających bezdomności, a w końcowej części przedstawia konsekwencje tych doświadczeń w subiektywnej ocenie narratorów – osób badanych. To interesująca analiza poparta „żywą historią dorosłych dzieci”, które w dzieciństwie doświadczyły bezdomności. Doktorantka sprawnie prezentuje dane narracyjne osadzając je niejako w przyjętym schemacie problemów badawczych.

W tym miejscu ponownie pojawia się wątpliwość o słuszność takiej decyzji Autorki pracy. W pewnym sensie jest to samoograniczenie w odczytywaniu danych jakościowych (danych narracyjnych) i „trzymanie się schematu”. Być może takie analizy całościowe były prowadzone i historie były odczytywane takie jakimi one są, ale w pracy nie udostępniono chociaż przykładu analizy jakościowej jednej kompletnej narracji oraz nie zamieszczono jej w aneksie. Przy lekturze dysertacji odnosi się wrażenie, jakby narracje (i ich analiza) były ściśle podporządkowane przyjętym teoretycznie aspektom sytuacji życiowej dziecka w celu rozwiązania problemów badawczych, zarówno na etapie prowadzenia

wywiadów jak i na etapie rozumienia i interpretacji danych narracyjnych. Jeśli tak, to pozostaje to w konflikcie z ideą badań jakościowych, a jeśli nie, to Autorka dokonała skrótu i nie umieściła wnikliwych analiz w pracy, zaś treści wywiadów (narracji) w Aneksie.

Zastana treść w rozdziale czwartym chociaż budzi niedosyt i dysonans wobec założeń strategii jakościowej, o których de facto pisze (a więc i zna) Doktorantka w rozdziale metodologii badań własnych, to jednak zawiera wiele interesujących informacji. Autorka pominęła wnikliwą analizę każdego z sześciu wywiadów narracyjnych i niejako postępując „w ich poprzek” zaprezentowała według przyjętych aspektów społeczny i pedagogiczny wymiar sytuacji życiowej i konsekwencje bezdomności w subiektywnej ocenie osób badanych. Mając na uwadze, że w badaniach jakościowych przypadek wyjaśnia przede wszystkim sam siebie, można jednak zauważyć, że wybrane wypowiedzi osób badanych, modele i schematy sporządzone na podstawie badań własnych i na podstawie literatury przedmiotu w interesujący poznawczo sposób, sygnalizują fenomeny i zjawiska badanej rzeczywistości. Pani magister umiejętnie łączy wiedzę naukową i refleksję teoretyczną z danymi narracyjnymi – wiedza wyjaśnia dane empiryczne, a te są jej egzemplifikacją. Świadczy to o dobrej znajomości tematu w wymiarze teoretycznym i praktycznym.

Rezultaty badań zaprezentowane w rozdziale czwartym w kontekście teoretycznych i metodologicznych założeń dysertacji, a szczególnie opis subiektywnych konsekwencji bezdomności (p. 4.3.) wskazują jednoznacznie po pierwsze, na znaczenie trudnych doświadczeń związanych z bezdomnością dziecka oraz po drugie, na braki w zakresie skutecznego wsparcia. Zwieńczeniem postępowania badawczego Pani magister jest więc dążenie do podsumowań, wniosków końcowych oraz formułowanie implikacji pedagogicznych i rekomendacji dla praktyki. W ostatniej części pracy (*Podsumowanie i postulaty pedagogiczne*, s. 196 – 204) Autorka podejmuje próbę rekonstrukcji zebranych danych w postaci modelu społecznych i pedagogicznych aspektów sytuacji życiowej dzieci doświadczających bezdomności oraz konsekwencji tych doświadczeń. Na podstawie badań formułuje również charakterystyczne kategorie dzieciństwa. Propozycja ta jest wartościowa poznawczo i praktycznie. Zgodnie z epistemologiczną przesłanką: od ateoretycznych opisów w badaniach jakościowych - przez konstrukcję modeli - do ich weryfikacji w badaniach ilościowych w przyszłości. Warto propozycje Pani magister wykorzystać w dalszych badaniach.

Konkluzja

Oceniając całościowo rozprawę doktorską przygotowaną przez Panią magister Agnieszkę Makoś należy stwierdzić, że mimo wskazanych uchybień, próbę analizy sytuacji życiowej polskiego dziecka doświadczającego bezdomności należy uznać za udaną. Dostrzegam w pracy wysiłek Autorki w zakresie przedstawienia wielu aspektów i kontekstów doświadczeń dziecka związanych z bezdomnością, pokazania jej istoty, trudności, niepokojów i upokorzeń, jej złożoności i konsekwencji. Doktorantka wykazała się znajomością merytoryczną tematu i umiejętnością łączenia teorii z praktyką. Zrealizowana koncepcja badawcza świadczy o osiągnięciu wymaganej dojrzałości poznawczej i metodologicznej Autorki rozprawy doktorskiej.

Rozprawa doktorska Pani Agnieszki Makoś odpowiada warunkom określonym w Art. 186 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018 poz.1668, z późn.zm.) i wnioskuję aby dopuścić Panią magister Agnieszkę Makoś do dalszych etapów postępowania w przewodzie doktorskim.

Lublin, dn. 16. 08. 2024 r.

Danuta Opozda

